

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum angeli omnes mittantur in ministerium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

ter in aliis. Subdit etiam huius simile in dæmonibus in quibus quædam nomina sunt non vni tantum, sed pluribus cōuenientia, vt nomen diabolus, nomen Belial, quorum nominū interpretatiōne tangit in litera. Postea secundū istam opiniōem soluit auctoritates contrarias dicens q̄ sit periores dicuntur assistere, quia raro mittuntur: & tamen licet mittantur non propter hoc recedunt ab ipsa diuina essentia, sed eius contemplatiōne semper assistunt, quod etiā faciunt qui saepe mittuntur. Et postea tangit aliam opiniōem dicentium tres ordines superiores semper assistere & nunquā mitti ad exteriora. Inferiores tantū mitti, medios verō ordines dicunt & assistere, & mitti, prout tamē mitti accipiunt in quantum superiores medios illumināt, & mediū inferiores illuminant sic, quia superiores mediis nuntiant, & mediū infimis: ideo superiores dicuntur angeli. De illo autem qui fuit missus ad Esaiam dicit quōd iste non fuit propriē Seraphin, sed quia ad incendium peccati Esaiæ veniebat, Seraphin nomen accepit. Et in hoc ter. &c.

QVÆSTIO PRIMA.
Vtrum omnes angeli mittantur.

Thom. 1. q. 112. ar. 2.

Circa decimam distinctiōnem quarantur duo. Primum est vtrum omnes angeli mittantur in ministerium. Secundum est an omnes assistant. Ad primum sic procedit. Et videtur q̄ omnes regulariter mittantur quia si nō omnes mitterentur, sed tamen inferiores, cū quilibet habeat inferiorē se excepto vltimo pro eo q̄ omnes angeli sunt inæquales, nullus mitteretur nisi vnus qui est omnium vltimus, hoc est autem inconueniens, ergo &c.

2. Itē personæ diuinæ sunt nobiliores quibuscunq; angelis, sed personæ diuinæ mittuntur (vt filius & spiritus sanctus sicut patet ex primo libro) ergo &c.

3. IN CONTRARIUM est quod dicit Grego. & habetur in litera, quōd superiora agmina ab intinens nunquam recedunt quoniam ea quæ præminent vsum exterioris officii nunquam habent.

4. **RESPONSIO.** Sicut missio personæ diuinæ est eius processio ad sanctificandam creaturā vt dictū fuit lib. 1. d. 15. q. 2. Sic angelus dicitur mitti cū ex imperio diuino aliquid circa nos facit, vel nuntiando, vel reuelando, vel aliquid huiusmodi operando. Est autē vna opinio quōd ad hoc faciendum mittuntur omnes angeli, sed inferiores frequētius, & quasi ex officio. superiores verō rarius & quasi ex dispensatione, quā opiniōem recitat Magister & tenet in litera. Confirmatur autē tali ratione, ex ordine diuinitus instituto inferiora administrantur per superiora tā in corporalibus q̄ in spiritualibus, sed non obstante q̄ in corporalibus inferiora administrantur per superiora regulariter, & secundum cursum nature, tamen hic ordo quandoq; præmittitur ex diuina dispensatione, sicut in suscitatiōe Lazari, & illuminatione cæci nati, quæ non sunt facta mediante actiōe corporum cœlestium, ergo similiter quāuis in spiritualibus illuminationes diuinæ non veniant regulariter ad nos nisi mediantibus angelis qui sunt mediū inter nos & deum nec a superioribus nisi per medios & infimos, tamen ex diuina dispensatione contingit quādoq; hunc ordinem præmitti propter excellentiam mysterii quod annuntiant, sicut fortē fuit de annuntiatiōe conceptionis Christi. Creditur enim Gabriel fuisse de supremis angelis, non de mediis, aut infimis.

5. Huius autem opiniōi obuiant aliqui sic, ordo nature nō legitur prætermittitur nisi propter ordinem gratiæ qui est superior. Resuscitatio enim Lazari, & illuminatiō cæci nati, & alia miracula in quibus ordo nature legitur prætermittitur, fuerunt quasi quædam argumenta probantia fidem. Ordo autem gratiæ non habet superiorem ordinē propter quē præmitti debeat, nunquā igitur prætermittitur. Cum igitur ordo angelicus sit secundū dona gratiæ, prætermitti nunq̄ debuit. Et adhuc si prætermittitur hoc esset frustra quia a nobis percipi nō posset, neq; enim angelos nouimus vt sciamus de illo qui aliquid nuntiat si est supremus, medius, an infimus.

6. Qui autem mittantur sic scitur secundum istos, dicunt enim q̄ proprietates angelorum ex eorum nominibus manifestantur (vt dicit Dion. 7. cap. cōl. Hierar.) Et

ideo angeli illorū ordinum ad exterius ministerium mittuntur ex quorum nominibus aliqua executio datur intelligit. In nomine autem dominationum non importatur aliqua executio, sed sola dispositio & imperiū de exequendis. Sed in nominibus inferiorum ordinum intelligitur aliqua executio. Nam angeli & archangeli dicuntur per respectum ad operationem, potestas enim est principium transmutandi alterum, virtus verō est vltimum de potentia respectu operis vt dicitur. 1. cōl. & mundi. Principis etiā est vt dicit Greg. inter alios operantes priorem existere, propter quod dicit q̄ ad hos quinq; ordines pertinet ad exterius ministerium mitti, non autem ad quatuor superiores.

7. Qui vellet primam opiniōem tenere quæ est satis rationabilis, hę obuiationes non viderentur cogere, quia secundū istos ordo nature prætermitti dicitur quandoq; propter ordinem gratiæ, sed quōd angeli nos custodiant, vel q̄ nobis aliqua nuntient magis competit eis ex ordine nature (quo sunt mediū inter nos & deum) q̄ ex ordine gratiæ vt ipsimet dicunt, quia animabus sanctorū quæ ad æqualitatem angelorum quantum ad gratiam & gloriam perueniunt, hęc non competit secundū legē cōmunitatem, ergo hic ordo intermitteri potest si hoc cōpetit ordini gratiæ, cōpetit autē vt sicut infima nuntiantur per infimos, sic nuntiantur maiora per medios, & suprema per supremos, quod etiam ipsi dicunt quantum ad aliquid. si quōd superiores mittuntur ad altiora ministeria, inferiores verō ad inferiora. Est etiam aliqua vtilitas huius missiōis nō quidem vt sciamus de angelo qui nuntiat si est supremus, medius, an infimus, sicut arguebatur, sed vt ministeria gratiæ congruentius & ordinarius expleantur, neq; enim decet regē magna per infimos nuntiare. Item cum omnes ordines, qui sunt sub dominationibus mittantur in ministerium (vt ipsi dicunt) clarum est q̄ cum virtutes, potestates, principatus, vel archangeli mittuntur, prædictus ordo intermitteretur. Nam inter nos & virtutes sunt mediū quatuor ordines qui intermittuntur, cum virtutes circa nos aliquid faciunt & sic est de aliis vtiq; ad angelos suo modo.

8. Item licet Christus secundum humanam naturam fuerit minor angelis in gradu nature, fuit tamen maior in donis gratiæ, maxime quantum ad gratiā vnionis secundum quā est dñs angelorū, & quantum ad gloriā fructiōnis q̄ in instanti suæ cōceptionis plenissime habuit, quid igitur indignum est si angelus qui ad Christum dominū angelorum tempore passionis missus fuit (vt dicitur Luc. 22.) fuit de supremis, congruentius enim hoc videtur quā quod fuerit de mediis vel infimis.

9. Ad primum argumentum dicendum quōd angeli quinq; inferiorum ordinum mittuntur regulariter maiores quidem ad maiora, inferiores verō & minores ad minora. Sed angeli quatuor superiorum ordinum non mittuntur nisi raro & dispensatiue.

10. Ad secundū dicendum q̄ nō est simile de personis diuinis, & superioribus angelis, quāuis personæ diuinæ sint excellentiores, quia effectus secundum quos dicuntur mitti personæ diuinæ nō possunt esse a creatura. Sed oīa ministeria angelorū regulariter possunt per omnes inferiores angelos quinq; ordinum expleri.

11. Ad auctoritatem Greg. dicitur q̄ intelligenda est regulariter, dispensatiue tamē quandoq; sit contrarium.

QVÆSTIO SECUNDA.

Vtrum omnes angeli assistant.

Thom. 1. q. 112. ar. 3.

Ad secundum sic proceditur. Et videtur q̄ omnes angeli assistant, quia omnes sunt ministrantes vel assistentes, sed omnes ministrantes sunt assistentes, ergo omnes simpliciter assistunt. Probatio mi. Raphael enim qui fuit missus in ministeriū Tobie, dicit Tobie. 21. Ego sum vnus ex septem qui astamus &c. Et eadē ratio est de aliis in ministerium missis, ergo &c.

2. IN CONTRARIUM est, quia scriptura videtur distinguere inter assistentes & ministrantes. Dan. 7. Milia milium ministrabant ei, & decies milies centena milia assistebant ei.

3. RE: